

CSVK HISTORIE 2021 – posudek oponenta soutěžní práce

Název práce: Místní organizace Československé strany národně socialistické v Doksech mezi roky 1945-1948

Autor práce: Adam Pátek

Jméno a příjmení oponenta: prof. PhDr. Jiří Kocian, CSc.

Aktuálnost zvoleného tématu: Autor se znalostí problematiky vylíčil vznik, formování, obnovu, sociální skladbu členské základny a též aktivity místní organizace Československé strany národně socialistické v Doksech v letech 1945-1948. Připomněl, že činnost a pozice strany byly jednoznačně vázány v rámci zkoumané MO ČSNS na jediného skutečně aktivního činitele této organizace – předsedu MO a zároveň důvěrníka ČSNS. Převážnou pasivitu členské základny MO pokládá A. Pátek za jeden ze základních faktorů, který též i v klíčovém období ledna a února 1948 činnost MO ČSNS v Doksech paralyzoval. I přes tyto problémy popisuje autor široký rejstřík činnosti a aktivit dokských národních socialistů v letech 1945-1948 jako poměrně pestrý, zejména ve smyslu účasti členů MO na veřejném životě ve městě. Aktivně MO též připravila slavnosti k výročí vzniku strany v roce 1947, členové se též průběžně účastnili akcí pořádaných ostatními politickými stranami či sdruženími působícími v Doksech. Ve srovnání s celorepublikovým vývojem strany autor konstatuje, že národní socialisty v Doksech provázely podobné problémy, které bylo možné zaznamenat i u řady dalších nižších organizací ČSNS, ale i také v rámci ústředí. Jednalo se nejen o nedostatečně aktivní část členstva a početně slabší funkcionářský sbor. Výrazným problémem byl, jak připomněl autor, též nedostatek finančních zdrojů. To mělo dopad i na nedobré materiální zázemí popisované MO. Téma práce je zajímavé a původní. Aktuálnost zvoleného tématu lze ocenit zejména v souvislosti s autorovým upozorněním na řadu problémů obecnějšího charakteru týkajících se současného stavu výzkumu, míry uchování archivního materiálu a možností a úrovně zpracování regionální historie poválečné národně socialistické strany ale i dalších politických stran.

Slovní hodnocení (teoretická a metodologická východiska, kritická analýza, vlastní přínos práce): Autor prokázal heuristickou dovednost – vyhledal a prostudoval svým způsobem rozsahem ojedinělý fond z provenience MO ČSNS v Doksech uložený ve Státním okresním archivu v České Lípě. Shromáždil dosud nepříliš známé archivní dokumenty. Kriticky ověřil jejich hodnověrnost a použitelnost. Vybral a prostudoval relevantní odbornou literaturu. Vypracoval původní text s použitím archivních pramenů, dobových tištěných pramenů a vybrané literatury.

Vlastní přínos práce: Práci lze hodnotit jako přínosnou v několika ohledech. V dosavadních zpracováních historie poválečných českých nekomunistických stran v letech 1945-1948 není věnovaná větší pozornost výzkumu základních organizačních složek tehdejších politických stran zejména v podobě historie místních či okresních organizací. Autor správně upozornil, že tak existuje dosud více či méně nezpracovaný úsek dějin politických stran. Zdůraznil, že tento problém též úzce souvisí s výraznou absencí zachovaného tematicky relevantního archivního materiálu či s jeho nedostatečným zpřístupněním badatelům. Činnost a historie politických stran na místní úrovni tak je zpracována velmi okrajově nebo vůbec, autor také poukázal na jistou výjimečnost z hlediska uchování kompletnějšího fondu MO ČSNS Doksy. Autor konstatuje, že určitou roli z hlediska nízkého stupně dochování tohoto typu materiálů mohly sehrát komunistické bezpečnostní složky či akční výbory NF, které tyto materiály po únoru 1948 zabavovaly či likvidovaly, nebo postupně skartace dokumentů. Podstatné a záslužné je, že práce přináší řadu nových či ověřujících poznatků k problematice činnosti nižších organizačních složek ČSNS, a to na případu obnovy, činnosti i likvidace místní organizace v Doksech. Dává tak podnět nejen k dalšímu výzkumu a vyhledávání obdobných pra-

menů týkajících se činnosti i dalších politických stran, podněcuje též k zamyšlení, jak k těmto materiálům přistupovat, jak je uchovat a zpřístupnit badatelům i dalším zájemcům.

Práce s prameny a literaturou (aktuálnost, vhodný výběr titulů, citace): Výběr a interpretaci archivních pramenů a dobových tištěných pramenů (periodik) lze z hlediska specifického zaměření a tématu práce ocenit. Autor pracoval s dosud nevyužitými prameny, prokázal schopnost kritického přístupu k dokumentům, výběr literatury lze považovat za relevantní k zaměření tématu, autor tak prokázal výrazně schopnost pracovat heuristickou metodou.

Formální náležitosti textu (gramatika a stylistika, grafická úprava): Po formální stránce byla práce zpracována na vysoké úrovni.